

		1) Vergel. met gebakte (dagt. en paraaf) No. <u>gaNd</u> , <u>27okt60AA</u> <i>H</i>		2) Gezin.	
3) <u>Croes--</u>		4) <u>26 november 1940</u>		7) Beroep (h-o) <u>verpleger(o)</u>	
Voorn. <u>Marcelino--</u>		Geboren <u>Aruba</u> Ond./and <u>Nederlandse Antillen</u> S. Nat. <u>Ned</u>			
8) <u>Francisco--</u>		geb. op <u>00</u> te <u>Aruba NA</u>			
van <u>Croes, Emilia--</u>		geb. op <u>13</u> te <u>Aruba NA</u>			
9) Geslachtsnaam en 10) Voornamen <u>Rojer, Evelyn Philomene</u>		11-12) Geboren op <u>18 mei 42</u> te <u>Curacao NA</u>		13) Huwelijk gesloten op <u>18 jul 68</u> te <u>Heemstede</u>	
14-15-16) Huwelijk ontbonden op door		17) Afgevoerd (dagt. en gem.) <u>K.L. mode</u> <u>oeder</u>			
21) Dagt. aangifte	22) Gemeente en adres	21)	22)	21)	22)
<u>26sep60</u>	<u>NA</u> <u>NOORDW HOUT</u> <u>Langeveldderweg 27</u>				
<u>2okt64</u>	<u>HELMOND</u> <u>Wesselmanlaan</u> <u>25</u>				
<u>6nov64</u>	<u>Emmastraat 24</u>				
<u>5mrt66</u>	<u>NA</u>				
<u>25mrt66</u>	<u>ASD Beek en Hoff 17hs</u>				
<u>15jun66</u>	<u>Bilderdijkstr 169 II</u>				
<u>30jul68</u>	<u>HEEMSTEDE</u> <u>Luc v Leijden</u> <u>laan 4</u>				
<u>29okt69</u>	<u>ASD Gooiloord 193</u>	<u>25</u>			

Zijn je Antilliaanse (groot)ouders in Nederland overleden na 1939? Dan is hun persoonskaart van belang. Coll. CBG

Onderzoektips voor de Antillen

Het Caraïbisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden bestaat uit Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Niet alle genealogische bronnen voor de Caraïben worden op een centrale plek bewaard. In dit stappenplan voor genealogisch onderzoek naar voorouders uit de Antillen, wordt over de muren van diverse archieflocaties heen gekeken. Auteur Martine Zoeteman-van Pelt

Het is handig om bij Curaçaose families ook te zoeken via de site van het Nationaal Archief in Willemstad. Coll. Nationaal Archief Curaçao

Besef dat het moeilijk is in te schatten hoe ver terug je uiteindelijk zult komen. Het kan ontzettend tegenvallen als je door bronnengebrek al snel op een doodlopende weg zit.

Begin vanuit het heden en werk terug naar het verleden. De eerste stap is aan oudere familieleden te vragen wat zij nog weten, al kan dit gevoelig liggen. Schrijf het op, niet alleen de namen en data, maar ook hun verhalen.

1 Bevolkingsregister: persoonskaarten

Zijn je Antilliaanse (groot)ouders in Nederland overleden na 1939? Dan kun je terecht in het Nederlandse bevolkingsregister en hun persoonskaart (of na 1994

de digitale opvolger daarvan, de persoonslijst) opvragen bij het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis. Momenteel worden de persoonskaarten gescand en is het niet mogelijk om ze te vragen. Na de zomer kan dit weer. Op de Nederlandse Antillen bestond het persoonskaartenstelsel niet.

Na het opvragen van de persoonskaart/-lijst van je (groot)ouders ben je automatisch een generatie verder. In sommige gevallen (zoals op de afgebeelde persoonskaart) zie je wel de namen en geboortejaren, maar niet de exacte geboortedata en plaatsen van de ouders van de overledene.

Tip: het woord stamboom wordt op de Antillen (en in Suriname) vaak gebruikt in de betekenis van een erfgenamenoverzicht, dat bij de overheid daar kan worden aangevraagd na het overlijden van iemand.

2 Burgerlijke stand: WieWasWie

Met de informatie van je familie, of die uit de persoonskaarten en -lijsten ga je zoeken in de burgerlijke stand via wiewaswie.nl. Recente gegevens vallen onder de privacywet. Zodoende zijn geboorteakten pas na honderd jaar openbaar, die van huwelijken na 75 jaar en overlijdensakten na vijftig jaar.

In WieWasWie kun je selecteren op collectiegebied Nederlandse Antillen. Op de volgende pagina volgt een overzicht van de beschikbare akten uit de burgerlijke stand.

Het is handig om bij Curaçaose families ook te zoeken via de site van het Nationaal Archief in Willemstad.

Op nationaalarchief.cw kun je namelijk ook de originele scans raadplegen van

de burgerlijke stand van Curaçao.

Zo ontdek je dat op de persoonskaart uit het voorbeeld het huwelijk van de overledene verkeerd is ingevuld. Dat blijkt 1926 te zijn. De huwelijksakte geeft veel informatie. Hieruit komt naar voren dat de vader van de bruid reeds is overleden. Volgens de geboorteakte van de bruid is zijn beroep: goud- en zilversmid en zijn leeftijd op 14 april 1902 is 33 jaar. Hij is dus geboren omstreeks 1869. Op die manier kun je verder terug gaan zoeken, liefst eerst naar het huwelijk van het echtpaar Henriquez-Jacob en dan weer verder terug in de tijd.

Tip: in de naamindex van het Curaçaose Nationaal Archief staan soms de voor- en achternaam samen in het vak achternaam. Let daarop bij het zoeken en sorteren van de resultaten!

Tip: het kan voorkomen dat iemand buiten een huwelijk geboren is. Dat wordt aangegeven in de geboorteakte. In dat geval krijgt de baby de familienaam van de moeder. Maar die naam kan veranderen als het kind bij een eventueel later huwelijk van de moeder erkend wordt door haar echtgenoot.

3 Kranten

Op delpher.nl zijn historische kranten van Nederland, maar ook van de Antillen te raadplegen. In sommige gevallen zijn

er gebeurtenissen uit de burgerlijke stand in vermeld. Ook kun je hierin mogelijk andere bijzonderheden over je familie vinden.

Tip: er was ook onderling verkeer tussen de Caraïbische eilanden en Suriname. Als je vastloopt, dan kun je via Delpher of WieWasWie mogelijk daar nog een spoor vinden.

4 Slaafgemaakten

Het is mogelijk dat je in je zoektocht terecht komt bij voorouders die tot slaaf waren gemaakt. Slaafgemaakten hadden geen achternaam en werden niet in de burgerlijke stand geregistreerd. De website van het Nationaal Archief in Den Haag heeft diverse databases met scans over dit onderwerp, uit verschillende en overlappende periodes. De originele bronnen berusten overzee.

a. De Curaçaose slavenregisters beginnen in 1839 en lopen door tot de afschaffing van de slavernij in Curaçao op 1 juli 1863. In de emancipatieregisters vind je de inschrijving van voormalige slaafgemaakte mensen met hun nieuwe achternaam in 1863. Beide Curaçaose registers zijn via een index (Curaçao: Slavenregister en emancipatieregisters 1839-1863) op nationalearchief.nl te doorzoeken.

b. Daarnaast is er de gezamenlijke database met emancipatieregisters (formeel

de Registers der vrijgemaakte slaven) uit 1863 van zowel Suriname als Curaçao. De database is aangevuld met gegevens van slaveneigenaren op de Nederlandse Antillen door Okke ten Hove (Suriname en Nederlandse Antillen: Vrijverklaarde slaven (Emancipatie 1863)).

c. Vanaf 1722 zijn er op Curaçao slaven vrijgelaten. Dat proces was niet structureel, maar afhankelijk van de plantagehouder en heet manumissie. De manumissies zijn bewaard gebleven en te vinden in de index Vrij van Slavernij (manumissies) 1722-1863.

Pas wanneer slaafgemaakten een officiële achternaam hadden gekregen (vanaf 1833 in geval van vrijlating en na de emancipatie in 1863 alle ex-slaven), is het mogelijk om geboorte-, huwelijks- en overlijdensakten te zoeken.

De rooms-katholieke kerk heeft tussen 1768-1819 wel slavenkinderen geregistreerd in Curaçaose doopboeken. Omdat moeders en kinderen hierin alleen met hun voornaam genoemd worden, biedt dit onvoldoende houvast om onderzoek te doen. Deze bron is in het Latijn en als kopie in te zien in de studiezaal van het Nationaal Archief in Den Haag. Je kunt de benodigde jaargangen vooraf reserveren via archiefnummer 1.05.12.01 (inventarisnummers 1475-1483). Het doopboek over de jaren 1819-1832 bevindt zich in het Nationaal Archief te Willemstad op Curaçao.

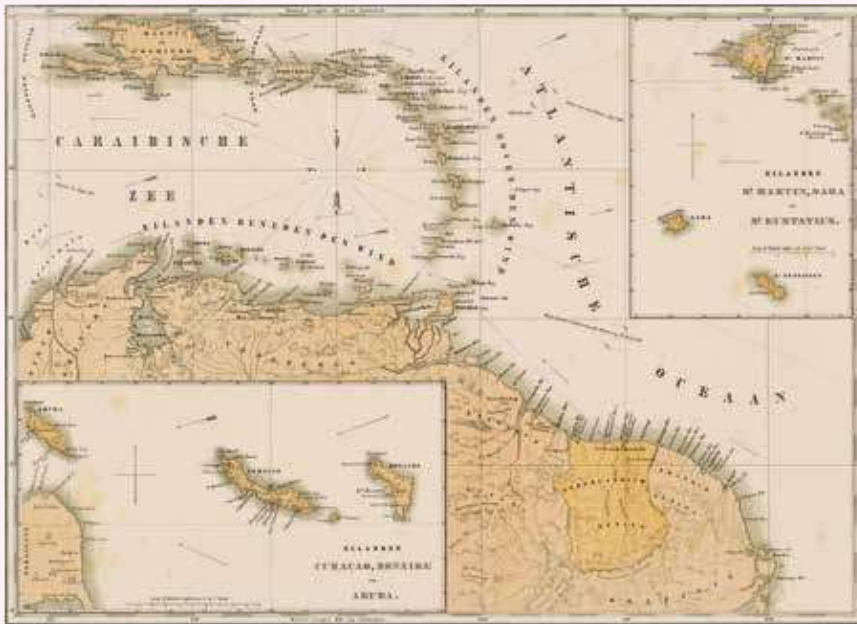
In WieWasWie kun je selecteren op collectiegebied Nederlandse Antillen

WieWasWie: Overzicht van de beschikbare akten uit de burgerlijke stand

Eiland	BS geboorte	BS huwelijk	BS overlijden
Aruba	1831-1909	1823-1935	1831-1959
Bonaire	1831-1909	1828-1930	1831-1959
Curaçao	1831-1909**	1817-1929	1831-1959**
Saba	1876-1911	1871-1930	1876-1959
Sint Eustatius	1855-1909	1869-1930	1869-1959
Sint Maarten	1839-1909*	1868-1930	1869-1959

* Geboorten uit de periode 1839-1868 zijn eigenlijk allemaal kinderen die voor 1869 zijn geboren, en die in 1869 zijn erkend en gewettigd.

** Bij geboorten en overlijdens is geen registratiedatum ingevuld, daarom wordt deze automatisch weergegeven als 1 januari van het daadwerkelijke jaar. Hier dus altijd de aktedetailpagina openen om de juiste datum te zien.

De Nederlandse Antillen. Coll. Rijksmuseum

5 Vóór de burgerlijke stand

Voor de periode voor de invoering van de burgerlijke stand, ben je aangewezen op de doop-, trouw- en begraafboeken tussen circa 1722-1835 van de verschillende kerkgenootschappen op Curaçao, Bonaire en Aruba bij het Nationaal Archief in Den Haag. Ook vind je daar bevolkingsstaten, belastingregisters en lijsten met overleden en begraven personen. Een handig overzicht van bronnen uit die periode vind je in de zoekhulp inwoners van Curaçao 1675-1950 op nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/inwoners-van-curaçao-1675-1950.

Veel van deze bronnen zijn nog niet digitaal ter inzage. Hiervoor is een bezoek aan de studiezaal van het Nationaal Archief in Den Haag noodzakelijk. Daar berust ook het archief van Curaçao, Bonaire en Aruba 1707-1845 (archieffnummers 1.05.12.01 en 1.05.12.02). Al in augustus 1792 was het oud-archief van de voorloper van de burgerlijke stand van Sint Maarten door een orkaan vernietigd. Wat overbleef is te vinden in het archief van Sint Eustatius, Sint Maarten en Saba 1709-1828 (archieffnummers 1.05.13.01 en 1.05.13.02).

Ook in het familiearchief Maduro, dat bewaard wordt bij het CBG|Centrum voor familiegeschiedenis in Den Haag zijn (naast heel veel andere genealogisch interessante stukken) aantekeningen te vinden over 'oude grafstenen op Curaçao, 1684-1854'. De ouders van George Maduro, de oorlogsheld ter ere van wie Maduro is opgericht, verdiepten zich niet alleen in hun eigen familiegeschiedenis, maar ook in die van verwante (Joodse) families in het Caraïbische gebied. Hiermee is het familiearchief Maduro zeer belangrijk voor wie onderzoek doet naar voorouders op de Caraïben.

6 Oorsprong

De historische band met de Antillen ontstond vanaf 1634, na de verovering van de eilanden op de Spanjaarden door de West-Indische Compagnie (WIC). Van de archieven van de WIC bij het Nationaal Archief in Den Haag is niet veel bewaard gebleven. Het grootste deel van het huidige WIC-archief is afkomstig van de Kamer Zeeland en bestaat voor een belangrijk deel uit de brieven en papieren die vanuit West-Indië naar de Kamers werden gestuurd.

Dit archief is sinds kort gescand en samen met stukken over het Nederlandse slavernijverleden uit andere archieven te doorzoeken op nationaalarchief.nl/onderzoeken/zoekhulpen/slavernijverleden. In de toekomst zal hier meer archiefmateriaal aan worden toegevoegd.

7 DNA-onderzoek

Als papieren onderzoek weinig vertelt over je afstamming, dan zou je een genealogische DNA-test kunnen doen. Er zijn verschillende bedrijven die een zogenoemde autosomale DNA-test aanbieden, die geschikt is voor mannen en vrouwen. Daarbij dien je wel voor ogen te houden dat de gegevens alleen globaal iets zeggen over de geografische herkomst. Het geeft niet aan uit welk land je komt, maar waar mensen wonen met wie je DNA deelt. Op continentniveau is zo'n test wel betrouwbaar om uit te vinden waar je voorouders vandaan kwamen. Ook moet je beseffen dat DNA versnipperd wordt doorgegeven en dat na zo'n acht generaties bepaalde voorouders uit je DNA verdwijnen. Dit betekent dat je van een aantal van 128 voorouders in de achtste generatie geen DNA meer hebt.

De techniek achter genealogische DNA-testen ontwikkelt zich momenteel razendsnel. De diverse aanbieders proberen hun populatie zoveel mogelijk uit te breiden. 23andMe heeft bijvoorbeeld onlangs nieuwe Sub-Sahara regio's toegevoegd en bij Ancestry wordt momenteel onderscheid gemaakt in twaalf regio's in Afrika en zijn er 94 Afro-Amerikaanse en Afro-Caraïbische gemeenschappen. In de toekomst zal het beeld van je herkomst door DNA-onderzoek steeds duidelijker worden. ●

Martine Zoeteman-van Pelt is onderzoeker bij CBG|Centrum voor familiegeschiedenis